

Tíðargrein

Úr tronga og til vøkstur o

Exit Føroyar er vent til Enter Føroyar. Vit eru nú yvir 50.000 fólk í Føroyum fyri fyrstu ferð nakrantíð.

Fyri bara fáum árum síðani setti hugtunga hugtakið Exit Føroyar dagsskránna. Við ein munn varð sagt, at vit taptu kappingina við útheimin um okkara ungu. At vit taptu kappingina um útbúgving, um bústaðir, og um spennandi störv.

Tað gera vit ikki longur.

Hugtakið "Exit Føroyar" er um at hvørva. Fleiri av teimum, sum hava lisið ella starvast uttanlands, flyta nú heim aftur. Fleiri tilflytarar flyta til Føroya at búa og at arbeiða. Fleiri børn verða fødd. Leingi er aldursbólkurin undir 40 ár bara minkaður, men nú eru broytingar at hóma, tí fleiri og fleiri ung leggast afturat. Eisini er at gleðast um, at ójavnin í kynsbýtinum hevur rættað seg nakað.

Góða gongdin í búskapinum seinastu árin er hævðsorsøkin til, at vit í hesum døgum kunnu hátíðarhalda, at vit eru fleiri enn 50.000 fólk í Føroyum. Hetta er ein søguligur varði.

Upp á fá ár hava vit flutt okkum úr tronga og tómngongd til vøkstur og vælferð.

Dýrabarasta tilfeingið

Fólkið er tað dýrabarasta tilfeingið, sum eitt og hvørt land hevur. Júst fólkið er ofta avgerandi fyri møguleikarnar hjá einum landi at standa seg væl. Okkara fólkgarundarlag er lítið, og hetta ger okkum enn meira viðbrekin, tá ið talan er um fólkaflýting.

Hyggja vit eftir okkara søgu, hava verið longri tíðarskeið, har at kalla eingin fólkaflýting hevur verið. Frá umleið ár 1300 til 1600 búðu bara 3.500 fólk í Føroyum. Í heili 300 ár vaks fólkatálið ikki. Tá búleikaðust fleiri ættarlið á oyggjunum uttan at merkja nakran fólkaflýting.

So gekk betri fyrst í farnu øld. Frá 1901 til 1950 vaks fólkatálið frá 15.000 til 32.000, sum er størsti fólkaflýting, ið er skrásettur í Føroyum. Høvuðsorsøkin var, at nýggja fiskivinnusamfelagið vann frama við stórum vinnuligum framburði og einum útbygðum samferðslukervi.

Búskapargongdin og fólkatálið í Føroyum hanga óloysiliga saman. Tað hevur víst seg søguliga, at tá ið vit hava havt viðgongd í búskapinum í eina tíð, sæst hetta aftur í vaksandi fólkatáli. Men okkara søga vísir eisini í

ólukkumát, at tað øvugta eisini ger seg galdandi. Tá ið tað hevur gingið afturá í búskapinum, hava vit mist fólk av landinum í stórum tali.

Í lýtuni er full ferð á føroyska samfelagnum. Búskaparvøkstur er stórir, útflutningurin veksur skjótt og arbeiðsloysið er lágt.

Loksins er eitt avlop í landshúsráðgjafarskassanum. Samgongan hevur vent hallinum á figgjarlógini til eitt trivialt avlop. Eftir ætlan veksur avlopið komandi árin. Trivialiga avlopið kemst av, at samgongan hevur hildið aftur, nú stórir búskaparvøkstur er í Føroyum. Tað hava vit ikki altíð gjørt. Og kreppurnar komu, tí ábyrgdarloysi valdaði í góðum tíðum. Læra vit ikki av mistøkunum í fortíðini, er skjótt at endurtaka tey í framtíðini.

Tað er sera týðningarmikið, at vit í góðum tíðum styrkja búskapin, so vit hava figgjarliga styrki til framtíðar búskaparliga mótgongd. Hetta krevur, at vit halda aftur og økja avlopið hjá landinum í góðum tíðum. Tað raðfestir landsstýrið frammarlaga.

Stórar avbjóðingar

Góða gongdin í lýtuni má kortini

ikki fáa okkum at seta okkum afturá. Vit hava framvegis stórar avbjóðingar.

Ein sera trýstur bústaðarmarknaður er helst størsta einstaka avbjóðing beint nú. At fleiri og fleiri flyta heim økir tørvin á bústøðum. Bústaðartørvin er ovurstórur í stórum pørtum av landinum. Skulu vit tryggja varandi fólkaflýting, trivna og búskaparvøkstur er alneyðugt at fáa til vega fleiri bústaðir sum skjóttast. Serliga eru tað leigubústaðir til rímligan kostnað, lestrarbústaðir og vardir bústaðir, ið vit mugu leggja okkum eftir at útvega.

Vit byggja í lýtuni fleiri lestraríbúðir, men tørvin er stórir á fleiri øðrum økjum. Í ár koma væntandi 95 leigubústaðir afturat, umframt at Bústaðir ætla at yvirtaka 52 lestrarbústaðir frá sjálvognarstovnum. Nýggi møguleikin hjá Bústaðum at útskriva lánsbrøv letur eisini upp fyri møguleikanum at byggja enn meira, og talið á leigubústøðum verður tilsamans umleið 300 í 2017.

Hyggja vit nøkur ár fram, verður vaksandi talið av eldri í mun til tal av teimum yngri ein rísa stór avbjóðing. Og hon endurspeglar